

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Ročník	piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty
Škola	ZŠ Dunajská Lužná
Názov ŠkVP	
Kód a názov ŠVP	Inovovaný ISCED 2
Stupeň vzdelania	základné
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná

PREDMET : SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

	Časová dotácia /hod.		Zloženie/hod.	
	týždenne	ročne	ŠVP	ŠkVP
5.ročník:	5	165	5	0
6.ročník:	5	165	5	0
7.ročník:	5	165	4	1
8.ročník:	-	-	-	-
9.ročník	-	-	-	-

CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancií a orientácií v multikultúrnom prostredí.

Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jeden z kľúčových všeobecno-vzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je pomer zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

Jazyková zložka sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne korektnej komunikačnej situácie.

Cieľom vyučovania literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov. Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1.stupeň ZŠ) cez schopnosť cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu, až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. systematizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie).

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

Základnou úlohou literárnej výchovy na 2.stupni ZŠ je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

- čítanie so simultánnym porozumením,
- analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu,
- hodnotenie textu.

CIELE PREDMETU:

Žiaci:

- získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia zložiek,
- pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania pokusy,
- diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- chránia prírodu a šetria prírodné zdroje,
- plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie,
- prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Úprava časovej dotácie :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre slovenský jazyk.

http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjsl_nsv_05_12_2014.pdf

Časová dotácia v učebnom pláne pre 7.ročník je navýšená o 1 hodinu.

Táto vyučovacia hodina je použitá na zmenu kvality výkonu

- v jazykovej zložke – oblasť produktívnych komunikačných jazykových činností a stratégií, najmä rozvoj tvorby jazykových prejavov – kompetencia: písanie,
  - tvorivé písanie: voľné písanie, tvorba prozaických a básnických útvarov,
  - tvorba projektov
- v jazykovej zložke – oblasť čítanie s porozumením – kompetencia: Pochopiť obsah textu,
  - pracovné listy zamerané na rozvoj čítania s porozumením
  - čitateľské denníky
  - prezentácia prečítanej knihy

Zoznam aplikovaných prierezových tém

PT: 1. Osobnostný a sociálny rozvoj:

- Budovanie zdravého sebavedomia a kamarátskych vzťahov.
- Zásady slušného dialógu.
- Úcta k starším.
- Úcta medzi partnermi v rodine.
- Výchova k zodpovednej práci.
- Pravidlá slušnosti.
- Plnohodnotné využitie voľného času.
- Rozvoj morálnych hodnôt, pozitívneho myslenia a budovanie správneho postoja k životu.
- Kolobeh v živote človeka.
- Potreba lásky v živote.
- Riešenie konfliktov v triede, vzťah k spolužiakom, vzťah k učiteľom.
- Rodinná výchova.
- Formovanie právneho vedomia.
- Charakter človeka.
- Ľudské práva.
- Vzory v našom živote.

PT: 2. Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

- Neologizmy v doprave.
- Bezpečnosť, druhy dopravy.
- Tvorenie slov, textov s dopravnou tematikou.

PT: 3. Environmentálna výchova

- Zmeny prostredia miest a obcí.
- Pranostiky – Prečo niektoré už neplatia? Ako a prečo človek ničí prírodu.
- Vzťah k prírode.
- Práca na poli a v záhrade.
- Bambusové pralesy a ich ohrozenie.

PT: 4. Ochrana života a zdravia

- Úcta k životu.
- Bezpečnosť v škole, na ulici, pri detských hrách.
- Zdravý životný štýl – šport.
- Človek a nebezpečenstvo,
- Záchrana života

PT: 5. Tvorba projektu a prezentačné schopnosti

- Správna technika slovného prejavu na verejnosti.
- Prezentácia svojich prác.
- Prezentácia prečítanej knihy.

PT: 6. Mediálna výchova

- Význam internetu a iných médií v živote detí

- Práca so slovníkmi, e-slovníkmi, s informáciami.
- Noviny a časopisy. Tlačené a elektronické médiá.

PT: 7. Multikultúrna výchova

- Výchova k národnému povedomiu.
- Ľudová slovesnosť, úcta k ľudovým tradíciám
- Vzťah k rodnej krajine , k rodnému mestu.
- Slovania a ich susedia.
- Priateľstvo a solidarita medzi národmi.
- Skupiny v spoločnosti, ktoré sa odlišujú výzorom, obliekaním.
- Cudzie slová, život a jazyk iných národov.

STRATÉGIE VYUČOVANIA:

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet.

Pri výučbe slovenského jazyka využívame najmä:

- riadený rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- výklad učiteľa
- problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému)
- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)
- demonštračná metóda (demonštrácia s využitím dataprojektoru, interaktívnej tabule)
- prezentačná metóda (prezentácia s využitím dataprojektoru, interaktívnej tabule)
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania – napr. vo dvojiciach)
- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov)
- samostatná práca žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom)
- projektové, zážitkové vyučovanie
- tímová práca vo dvojiciach, skupinách pri tvorbe projektov

PEDAGOGICKÉ STRATÉGIE

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacích hodín, vekových a osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Z metód vyučovania sa uplatňujú:

1. **motivačné metódy** na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť
  - motivačné rozprávanie /citové približovanie obsahu učenia/
  - motivačný rozhovor /aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov/
  - motivačný problém /upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému/
  - motivačná demonštrácia / vzbudenie záujmu pomocou ukážky/.
2. **expozičné metódy** pri vytváraní nových poznatkov a zručností

-rozprávanie /vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie/
-rozhovor /komunikácia formou otázok a odpovedí/
-beseda/riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom/
-demonštračná metóda /demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín/
-pozorovanie
-manipulácia s predmetmi /praktické činnosti, pokusy, experimentovanie, didaktická hra/
-inštruktáž /vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k pochopeniu slovného a písomného návodu/

3. **heuristická metóda** /učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozboře problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení/

4. **projektová metóda** /riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu/

5. **praktické aktivity** /samostatná činnosť na základe inštruktáže/

6. **práca s knihou a textom** /čítanie s porozumením, spracovanie informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií/

7. **aktivizujúce metódy**

-diskusia/vzájomná výmena názorov, argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia problému/

-situačná metóda/riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov/

-didaktická hra/sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti/

-kooperatívna vyučovanie/forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny/

8. **fixačné metódy**

-metódy opakovania a precvičovania učiva: ústne a písomné opakovanie, opakovanie využitím učebnice a literatúry, domáce úlohy

Z organizačných foriem sa uplatňuje

1. **vyučovacia hodina**

/základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu/

2. **terénne pozorovania**

3. **praktické aktivity**

4. **exkurzia** /volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností/

VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Sociálne a komunikačné kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- efektívne využívať informačné zdroje
- používať odborný jazyk
- prezentovať sami seba, svoje postoje, názory a vedomosti
- zlepšovať svoj písomný, grafický a ústny prejav

Sociálne a personálne kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- rešpektovať názory iných a seba samého
- tvorivo myslieť
- skupinovú prácou dosiahnuť spoločný cieľ

Kompetencia riešiť problémy

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti a efektívnosti
- používať osvojené postupy pri samostatnej práci

KRITÉRIÁ HODNOTENIA:

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.:2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete Slovenský jazyk a literatúra sa vykonáva klasifikáciou. Kritériá kontroly a hodnotenia písomných prác sú totožné so štátnym vzdelávacím programom.

UČEBNÉ ZDROJE:

Učebnica	Materiálne učebné prostriedky	Ďalšie zdroje
PaedDr. Krajčovičová J., Doc. PaedDr. Kesselová J.CSc.: Slovenský jazyk pre 5.,6.,7.ročník základných škôl PaedDr. Krajčovičová J.: Literárna výchova pre 5.ročník základných škôl Mgr.Petríková D.: Literárna výchova pre 6.,7. ročník základných škôl	Interaktívna tabuľa Dataprojektor Vizualizér Odborná literatúra, internet, CD, DVD	Výučbové CD Internetové stránky Slovníky Pracovné listy vytvorené učiteľom

Zodpovedná: Mgr. Helena Ďurošová